

Fecske Csaba
(1948, Szögliget) költő,
publicista, Arnóton él,
József Attila-díjas

Fecske Csaba

Trüngüplü

„Mit gondolsz, meggyógyulok én még valaha?” – kérdezte egy tiszta pillanatában. Ritka alkalom volt, nem mindig ismert meg, olyankor csak nézte a plafont egykedvűen, míg én ott ücsörögtem az ágya mellett. „Persze hogy meggyógyulsz. Csak hallgass az orvosokra, szedd rendesen a gyógyszereidet” – mondtam talán túlságosan is lelkesen, az ellenkezőjét az igazságnak, annak, amit a belgyógyászat mogorva főorvosa mondott a hosszas vizsgálatok eredményeként, mielőtt az osztályról elbocsátották mint gyógyíthatatlant, aki huszonnégy órás felügyeletet igényel, és életét haláláig ágyban fekve kell, hogy töltsse. Hogy ez mennyi idő, azt csak a Jóisten tudja, mondta rezzenéstelen arccal. „Próbálja meg elhelyezni valahol. A mi lehetőségünk, hogy az ápolási osztályra helyezük át. Megmondom őszintén, nem egy Hilton Szálló. A kérelmet alá kell írniok, önnek és a betegnek.” „A feleségem nincs olyan állapotban, amint azt doktor úr nagyon jól tudja, hogy aláírjon bármit is.” „Muszáj, az előírások megkövetelik.” Fogtam a feleségem reszketeg kezét, és aláírtuk, jobban mondva aláírtam a papírt, ami kellett ahhoz, hogy helyet kapjon az ápolási osztályon, mert jobbat nem találtam. Az öregotthon megfizethetetlenül drágának bizonyult, de ilyen súlyos állapotban lévő személyt amúgy sem fogadnak, a Hospice-nál csak rákos betegekkel foglalkoznak, elutasítottak a szertetszolgálatnál is. Volt egy potentát ismerősöm az önkormányzatnál, nála is próbálkoztam, hi-

ába. Maradt hát, amit a főorvos ajánlott. Abban igaza volt, hogy nem egy Hilton Szálló. Málldozó vakolatú, öreg épületben volt az ápolási osztály, egy elég meredek, hosszú utca végén. Évekkel előtte itt volt a szülészeti. Most halált szülő osztály, közismert nevén elfekvő, ahonnan nem a saját lábukon szoktak távozni a betegek.

Feleségem a második emeleten kapott helyet egy hatágyas kórteremben. Az ágyak összevissza, alig lehetett tőlük közlekedni. Kilépek a liftből, jobbra fordulok, nyolc-tíz lépés után benyitok a 4-es kórterembe, de nem is kell benyitnom, mert az ajtó rendre nyitva van, ennek ellenére érezni lehet a húgyszagot, a lecsúszott takarók alól kilátszó pelenkák szagát. Már hunyt szemmel is meg tudnám tenni ezt az utat. A szememet ugyan nem hunyom be, de az ablakok mintha behunyták volna. Nyugtalanul nézek az ablak alatti ágy felé, ott fekszik a feleségem, ha fejét az ajtó felé fordítja, akkor tudom, hogy vár, tehát eszméleténél van. „De örülök, hogy eljöttél!” – mondta, és látszott is rajta, hogy örül. „De hiszen én minden nap jövök” – mondtam. Valóban jöttem minden nap, mert ha nem tudtam jönni valamiért, ideges voltam, vajon mi lehet vele. A látogatás sem nyugtatott meg, borzasztó volt látni ilyen elesett állapotban. Ültem az ágya mellett, simogattam hideg kezét, megigazítottam rajta a folyton lecsúszó takarót, kioldoztam a köteléket, amivel kikötötték a védőrácsához. A vörös hajú nővérke mondta, hogy éjjel ki akart menni, leesett az

Kacsa (60 × 40 cm, olaj, vászon, 2015)

ágyról, ezért volt szükség erre a drasztikus lépésre. Megettem, megittam. Mindig fél nyolckor jöttem, a reggeli idejében, s mindig hoztam valami csemegét, gyümölcsöt, édességet. „Megjött a menetrend szerinti járat” – hallottam összesúgni a nővéreket a hátam mögött. Leteszem a hátizsákot, ledobom magamról a kabátot, leülök. Észrevettem, hogy a szekrényéből hiányzik ez-az, apróságok: fogkrém, arcápoló, papír zsebkendő, eltűnt a szép kék hálóinge is, amit úgy szerettem. Ezek eltulajdonítása még érthető is. De hogy a szemüvegét is ellopták, ez

már túl sok volt. Vajon nyert-e a tolvaj annyit a szerzeményével, amennyit veszített a károsult? Ez még akkor is bosszantó, ha szegényke nem használta, már nem tudott rejtvényt fejteni, s nem azért, mert a tollának is lába kelt. Ki lehetett a tolvaj? Ápoló, látogató, takarító? Akárki, hitvány alak.

„Európa, Európa” – mondogatja, egyetlen más szót se mondott egész idő alatt, amíg ott voltam. Néha felkapott egy szót, mint tyúk a kavicsot, és nem tudott szabadulni tőle. Egyszer nagyon mondani akart valamit, de nem találta hozzá a szavakat, csak szótagok jöttek a szájára, mint a beszélni tanuló kisgyerekeknek. Erőlködött, de nem boldogult, végül tehetetlenségében sírva fakadt. Nem tudtam meg, mit akart mondani. Én az orvosi vélemények ellenére reménykedtem a gyógyulásában. A remény fény a sötétben, lehet, hogy csak pislákoló lángocska, amit tenyerünkkel kell óvni a legkisebb fuvallattól is, de olyan barátságosan tud világítani, hogy megnyugszik az ember. Persze, ha kialszik, annál nagyobb lesz a sötét, és eltévedünk, félni kezdünk. A remény ösztökélt, hogy felkeressem az osztály főorvosát. A főorvos szikár, barna ember volt, feltűnően nagy ádámcsutkával. Úgy hatvan körül járhatott, haja erősen deresedett már, jókora tonzúra világított a feje tetején. „A feleségem állapota felől szeretnék érdeklődni – mondtam zavartan –, piros foltok jöttek ki az arcán” – tettem hozzá. „Nem vagyok én kozmetikus!” – mondta az orvos barátságtalanul. No, dokikám, gondoltam, az a boríték, ami a zsebemben lapul, kibélelve egy húszassal, az most a zsebemben is marad. Felcser! Dühöngtem magamban. A vörös hajú nővérke, a legbarátságosabb az összes ápoló közül, elmondta, hogy a feleségem éjszaka énekelt. „Egészen szép hangja van – mondta –, a *Boldogasszony anyánkat* énekelte.” A feleségem volt a legfiatalabb a kórteremben. A többiek mind túl a hetvenen, csonttá fogyott élőhalottak, akikbe csak hálalni jár a lélek. A sarokban egy izgága bolgár

öregasszony feküdt. Néha bolgárul kiabált, a pálinkát magyarul követelte. Néhány nap múlva elvitték. Élve vagy halva, nem tudom, mint ahogy azt sem, kapott-e pálinkát. Egyéb-ként csendes szoba volt szótlan, magatehetetlen múmiákkal.

„Trüngüpli!” – mondta vidáman. „Mügüpli?” – kérdeztem, és elnevettem magam. Erre ő is nevetni kezdett. Rég láttam ilyen jóízűen nevetni. A nevetés egészen megfiatalította, ki-simult meggyötört, beesett arca. Nevettünk és neveltünk. Már okát se tudtuk, miért. De olyan jó nevetni, megfelekedezni magunkról, mindenről.

Leszállni készültem a buszról, amikor megsörrent a telefonom. Minden hívás megjisz-tett mostanában. Összerezentem. A főnövér volt. „Felesége negyed négykor elhalálozott. Fogadja őszinte részvéte-met az osztály nevében!” – mondta kapkodva. Minél hamarabb túl akart lenni nemszeretem kötelességén. Így mondta, elhalálozott. Talán így akarta hangsúlyozni megrendültségét. Sokan szerették a felesé-gemet az ápolók közül. Jó beteg volt. Csendes, kedves mindenkihez. Hajnali negyed négy, amikor a téli nap még csak a hegyek mögött készülődik, és sötét van, némaság. Tanúk nélkül, magára hagyatva távozott, remélem, fájdalom nélkül.

Hirtelen úgy éreztem magam, mintha víz alatt lennék, megszűnt körülöttem a világ. Ki-

csit megkönnyebbültem. Véget ért a szenvedése, gondoltam. Olyan volt ez, mint amikor hirtelen megszűnik a fogfájás, kicsit pihen a fájdalom, hogy annál nagyobb erővel támadjon újra. Ahogy leszálltam, kiszaladt lábamból minden erő. A megálló drótkerítésébe kapaszkodtam. Hallottam a hátam mögött: „Jóformán még fel se kelt a nap, és ez már részeg. Hogy milyen emberek vannak!”

Szégyenkezve, fáradtan vánszorogtam a felvételi irodába, ahol egy méregzöld nejlonzsákban átadták a feleségem hátramaradt személyes holmijait, és az ápolási díj fennmaradó részét.

„Meg akarja nézni?” – kérdezte a főnövér. „Nem!” – vágtam rá talán túl nyersen is. „Tegnap élve láttam, így akarok emlékezni rá.” Később aztán bántam, hogy nem néztem meg. És eszembe jutott, vajon mit akarhatott mondani szegényke. Mi maradt benne kimondatlan?

Angyal a parton (60 × 70 cm, olaj, vászon, 2015)